

PROFILAXIA CANCERULUI DE COL UTERIN

Dr. Ofelia Șuteu
Institutul Oncologic "Ion Chiricuță"

Cancerul de col uterin este o formă relativ frecventă de cancer, deținând o pondere de 6% din totalul cazurilor de cancer diagnosticate la femei în lumea întreagă și se caracterizează prin formarea celulelor maligne (canceroase) în țesuturile colului uterin, după o perioadă îndelungată de evoluție. Înainte de apariția cancerului, celulele suferă unele schimbări cunoscute sub numele de leziuni displazice, sau precanceroase, când celulele care nu sunt normale încep să apară în țesuturile colului uterin. Mai târziu, celulele canceroase încep să crească și să se răspândească în zonele mai profunde ale colului uterin și în regiunile învecinate. În fazele incipiente, cancerul poate să nu determine semne sau simptome vizibile.

Cancerul de col uterin este unul din puținele cancere care sunt perfect prevenibile prin descoperirea leziunilor precanceroase cu ajutorul unui test de depistare. Acest test este frotiul cito-vaginal Babeș-Papanicolaou, care constă în recoltarea unui mic eșantion de celule de pe suprafața colului uterin, întinderea lor pe lamă și examinarea ulterioară la microscop, cu raportarea oricăror celule anormale.

Testul este nedureros și se efectuează în prima săptămână după încetarea ciclului menstrual. Testul se obține prin introducerea în vagin a unui instrument denumit specul care permite vizualizarea colului uterin; suprafața colului uterin este ștersă cu ajutorul unei spatule de lemn sau periute. Celulele astfel colectate sunt întinse pe o lamă de sticlă, iar frotiul astfel obținut este trimis laboratorului pentru examinare. În afară de această modalitate convențională de obținere a frotiului, o tehnică mai nouă de a păstra celulele recoltate este prin intermediul citologiei monostrat: celulele recoltate de la nivelul colului sunt introduse într-un flacon cu lichid conservant, iar întinderea pe lamă se efectuează la laborator.

Rezultatul frotiului este trimis medicului care a recoltat frotiul. Dacă frotiul este anormal, sau din diverse motive nu a putut fi

interpretat, medicul va contacta femeia și îi va comunica rezultatul.

Există câteva rezultate diferite care pot apărea la interpretarea unui frotiu. Unele se referă la calitatea frotiului și nu la existența unui cancer; în caz de frotiu inadecvat, frotiul trebuie repetat întrucât nu a putut fi interpretat în mod corect, datorită următoarelor cauze: număr insuficient de celule pe lamă; prezența infecției sau a inflamației colului care nu permit vizualizarea suficientă a celulelor. În caz de infecție, aceasta va fi tratată și frotiul trebuie repetat în următoarele luni.

În situația în care frotiul este „la limită”, se observă schimbări celulare, dar acestea sunt atât de aproape de normal încât nu trebuie să existe motiv de îngrijorare, regresia lor la normal fiind posibilă fără nici un tratament. Conduita necesară în această situație este repetarea frotiului (probabil după 6 luni), iar tratamentul va fi necesar doar dacă modificările celulare s-au agravat.

Eroziunea cervicală este o altă condiție descoperită frecvent la testarea cito-vaginală și nu înseamnă cancer. Celulele glandulare, care în mod normal se găsesc în interiorul canalului cervical pot apărea la suprafața colului uterin, care prezintă o reacție inflamatoare în această zonă. Eroziunea este frecventă la adolescente, în cursul sarcinii și la femeile care utilizează pilule contraceptive și poate cauza sângerări ușoare, în special după contactul sexual. De obicei dispare fără tratament.

Frotiurile cu rezultate anormale pot fi raportate în două moduri diferite:

- Modificări celulare discrete (displazie ușoară)
- Modificări celulare moderate (displazie moderată)
- Modificări celulare severe (displazie severă) sau

Rezultatul poate fi formulat ca: CIN 1, CIN 2 sau CIN 3. CIN (cervical intraepithelial

neoplazia) înseamnă modificări ale celulelor colului uterin.

- CIN 1 sau displazie ușoară
- CIN 2 sau displazie moderată
- CIN 3 sau displazie severă.

Toate aceste rezultate arată că celulele frotiului sunt precanceroase, dar nu este vorba de cancer, adică unele celule sunt anormale și dacă nu sunt tratate ar putea dezvolta un cancer de col uterin în viitor.

Trebuie să facem diferența între frotiul cito-vaginal utilizat ca test de depistare, efectuat femeilor sănătoase și frotiul cito-vaginal efectuat femeilor simptomatice cu scopul investigațiilor necesare precizării diagnosticului.

Displazia ușoară sau CIN 1 necesită repetarea frotiului la interval de 3-6 luni, întrucât aceste modificări pot regresa spontan, în absența tratamentului. Dacă la repetarea frotiului nu se constată dispariția lor, este necesară instituirea tratamentului. Displazia moderată sau severă, CIN 2 sau CIN 3 necesită tratament după care se va repeta frotiul la indicația medicului ginecolog. În caz de frotiu anormal și tratament corespunzător, riscul de evoluție către cancerul colului uterin este foarte redus, dar crește considerabil în absența tratamentului.

Unele cazuri de CIN 3 pot fi considerate ca și carcinom „in situ”, ceea ce înseamnă că unele celule apar ca și canceroase, dar sunt conținute în grosimea stratului care acoperă colul uterin.

În momentul în care celulele depășesc acest strat și se extind în țesuturile din jur sau la distanță se poate vorbi de cancer. Carcinomul in situ necesită tratament cât mai rapid. Dacă zona interesată este îndepărtată, cancerul este prevenit.

Programul de depistare a cancerului de col uterin urmărește să descopere cât mai multe cazuri în fază incipientă când sunt mai ușor de tratat și sunt vindecabile. Testarea femeilor cu vârsta cuprinsă între 25-65 de ani, la interval de 3 ani reduce riscul de apariție a cancerului cu 90%. Programul de depistare include femeile de la vârsta de 25 de ani, întrucât s-a constatat că această neoplazie este rară sub această vârstă și se oprește la vârsta de 65 de ani, deoarece femeile de această vârstă, care au avut frotiuri normale au un risc foarte redus de a dezvolta un cancer al colului uterin.

Dacă o femeie nu a efectuat niciodată un frotiu cito-vaginal, acesta ar trebui efectuat indiferent de vârstă, exceptând femeile care nu au fost niciodată active sexual.

Reducerea incidenței și a mortalității prin cancer de col uterin este proporțională cu eforturile depuse pentru efectuarea programului de depistare.